

somheden henvendt på forskellige foreliggende forhold, ligesom udvalget henstillede til overvejelse, at tidspunktet sattes senere i vinterhalvåret end i sommerhalvåret.

Det her foreliggende problem er imidlertid i særlig grad kommet frem ved overvejelser angående lukkelovgivningen, der ved fastsættelsen af lukketiden for butikker og lagre m. v. skal tage hensyn til såvel forbrugerne som de beskæftigede funktionærer.

Da spørgsmålet således står i nær forbindelse med lukkelovgivningen, har det ikke været muligt at tage afgørende stilling hertil i det foreliggende lovforslag, og forslaget fastsætter derfor — i overensstemmelse med et flertal af arbejdsrådet — at forbudet mod arbejde gælder fra normal arbejdstids ophør om lørdagen.

Som tidspunkt for søndagsfritidens afslutning foreslås kl. 6 mandag morgen.

Ifølge fabrikklovens § 26 måtte søndagsdøgnet i mangel af anden særlig hjemmel regnes fra kl. 24 lørdag nat til kl. 24 søndag nat, men af praktiske hensyn har man ad administrativ vej (forskellige bekendtgørelser angående undtagelse fra forbudet mod helligdagsarbejde samt indenrigsministeriets skrivelse af 15. januar 1915) fortolket bestemmelsen således, at søndagsdøgnet 24 timer kan regnes til et hvilket som helst tidspunkt mellem kl. 24 søndag nat til kl. 6 mandag morgen, hvorved man har opnået bedre at kunne tilpasse søndagsdøgnet afslutning til begyndelsestidspunktet for normal arbejdsdag mandag morgen. — Da det i § 32, stk. 2, fastsættes, at den normale nattehvil altid skal indbefatte tiden fra kl. 22 til kl. 6 morgen, vil det imidlertid være bedre i overensstemmelse hermed også at lade søndagsfritiden slutte tidligst kl. 6 mandag morgen.

Med hensyn til fritiden på *andre helligdage* end søndage foreslås det, at helligdagsdøgnet ligesom tidligere fastsættes til en varighed af mindst 24 på hinanden følgende timer, og at disse timer regnes tilbage fra tidspunktet for normal arbejdstids begyndelse den påfølgende søgnedag. Normalt vil denne regel føre til, at helligdagsdøgnet vil blive på mere end 24 timer, da nattevilen forud for helligdagen ifølge § 32, stk. 2, normalt skal begynde senest kl. 22. I almindelighed vil helligdagsfriheden derfor komme til at være i det mindste fra kl. 22 aftenen forud for helligdagen til kl. 6 morgen efter helligdagen, altså mindst 32 timer. Og da arbejdet — bortset fra virksomheder med flerholdsdrift — i reglen standser mellem kl. 17 og 18, vil friheden som oftest strække sig

over 36 à 37 timer. Men i flere af de tilfælde, der omfattes af de i § 32, stk. 2, nævnte undtagelser, vil minimumsgrænsen 24 timer kunne få betydning.

Efter den gældende fabrikklovs § 26 er forbudet imod helligdagsarbejde absolut, således at alt arbejde i pågældende virksomhed uden hensyn til, af hvem det udføres, er forbudt.

Forslaget er affattet på samme måde. Forbudet gælder herefter også overordnede funktionærer — jfr. herved, at Genèvekonventionen omfatter *samtlig*e de personer, der beskæftiges ved såvel offentlige som private industrielle virksomheder eller nogen gren heraf — men arbejds- og socialministeren kan dog i medfør af § 31, stk. 2, undtage sådanne funktionærer fra lovens arbejdstidsbestemmelser.

Efter den hidtil gældende praksis har man ikke anset arbejde, der er udført af arbejdsgiveren personlig, som stridende imod fabrikklovens bestemmelser, og dette synspunkt må formentlig opretholdes efter det foreliggende lovforslag under hensyn til, at loven kun tager sigte på at beskytte personer — arbejdere og medhjælpere — der anvendes i en andens, i en arbejdsgivers, tjeneste, således at loven kun kommer til anvendelse på arbejde, der udføres af en selvstændig erhvervsdrivende personlig, når det udtrykkelig er bestemt, jfr. § 1, stk. 4.

Som ovenfor omtalt, har Danmark ratificeret Genèvekonventionen om en egentlig hviledag i industrielle virksomheder, idet man vel var opmærksom på, at den gældende lovgivning på visse mindre betydende punkter ikke fuldt ud fyldestgjorde konventionens krav, men efter korrespondance med Det internationale Arbejdsbureau anså det for muligt at se bort herfra, indtil den pågældende lovgivning skulle revideres.

De foreslåede bestemmelser vil formentlig fuldtud fyldestgøre konventionens krav.

Til stk. 2. Da det af hensyn til samfundslivets normale gang er nødvendigt, at der i et vist omfang bliver udført arbejde på søn- og helligdage, foreslås der en række undtagelser fra forbudet imod arbejde på disse dage. Undtagelsesbestemmelserne omfatter ikke personer under 18 år. For disse er der givet nærmere regler i § 46.

Der sondres på samme måde som med hensyn til natarbejde, jfr. bemærkningerne til § 32, stk. 2, mellem to grupper af tilladt arbejde, nemlig arbejde, der er tilladt umiddelbart ifølge loven, og arbejde, som kan udføres, når speciel dispensation foreligger.

Ud fra lignende hensyn, som har ført